

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 19

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Evropa proti Ameriki

KATASTROFALNA PANIKA NA NE WYORSKI BORZI, KER JE PREDSEDNIK HOOVER PODPISAL NOV O CARINSKO TARIFO. — STRAH PRED REPRESALIJAMI EVROPSKIH DRŽAV.

NEWYORK, 17. junija. Včeraj je predsednik Hoover podpisal novo carinsko tarifo. Borba za in proti novi tarifi pa s tem nikakor še ni končana, temveč bo dosegla še sedaj vrhunec. Odpor proti povišanju carinam se namreč ni pojavil samo v Evropi, marveč tudi v Južni Ameriki, ki se istotako zavedajo, da bo s tem skoro popolnoma onemogočen vsak uvoz v Zedinjene države.

Vse to je izzvalo v ameriških gospodarskih krogih veliko zmedo, ki je prišla do izraza zlasti na včerajšnji newyorsk borzi. Čim se je namreč zvedelo, da je predsednik Hoover sankcioniral novo carinsko tarifo, je nastala na borzi silna panika. Lastniki industrijskih papirjev so začeli prodajati svoje akcije na debelo, tečaji so padali od minute do minute, in predno je minulo pol ure, je dosegla panika tak razmah, da so morali borzo zapreti. Industrijski krogi se namreč boje, da bodo evropske in tudi druge države posegle sedaj po represalijah ter onemogočile ameriški izvoz. Gospodarska stagnacija, ki je bila že zadnja leta zelo občutna, se bo sedaj še povečala. Vse se skuša iznebiti industrijskih papirjev dvomljive vrednosti, ki so tako že letos dosegli najnižjo točko. Izgube več-

rajšnjega dne na borzi se cenijo na 200 milijard dolarjev.

Predsednik Hoover je imel včeraj popoldne v radio govor, s katerim je skušal pomirjevalno vplivati, naglašajoč, da pesimizem ni umesten in da bo ameriška sposobnost že našla izhod iz krize. Povdarjal je tudi, da gospodarska stagnacija ni posledica carinske politike, marveč prenasitosti denarnega trga in splošne svetovne gospodarske stagnacije. Toda, že iz večernih ameriških listov je razvidno, da Hooverjev govor ni dosegel željenega uspeha. Vsi listi namreč obširno razpravljajo o odporu Evrope proti novi ameriški carinski tarifi ter izražajo bojazen, da bo nova tarifa onemogočila ameriški izvoz.

PARIZ, 17. junija. Listi z največjim nezadovoljstvom kritizirajo novo ameriško carinsko tarifo in ugotavljajo, da bodo morale države, ki so dolžnice Zedinjenih držav, izvajati represalije, ker sicer sploh ne bodo mogle izvažati svojih proizvodov v Ameriko. Med represalije spada tudi to, da bi te države odpovedale nadaljno odplačevanje svojih vojnih dolgov. Vsi pariški listi naglašajo potrebo, da se čimprej skliče evropska konferenca, ki naj končno sklepa o stališču do Amerike.

Grof Bethlen v Londonu

LONDON, 17. junija. Poročila angleških listov o namenu poseta madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena soglašajo v tem, da gre le za čin uljudnosti. Vse nade Madžarske na morebitna pogajanja za revizijo trianske mirovne pogodbe ali drugačno ureditev reparacijskega vprašanja so neumestna. Pač pa je pričakovati, da se bodo pogajanja za madžarsko posojilo v Angliji končala ugodno za Madžarsko.

Major Pabst se vrne v Nemčijo

BERLIN, 17. junija. »Temps« poroča, da se mudi iz Avstrije izgnani glavni organizator Heimwehra, major Pabst, sedaj v Milanu, namerava pa se vrniti v Nemčijo. Sedaj čaka le še na uspeh protesta tirolske vlade proti njegovemu izgonu. Tirolska vlada mu

je namreč ponudila domovinsko pravico na Tirolskem, da bi mu na ta način priborila avstrijsko državljanstvo.

Nemčija zahteva pojasnila

RIM, 17. junija. Razne izjave italijanskega zunanjega ministra Grandija v Varšavi so izzvale posebno v Berlinu veliko nevoljo. Nemški poslanik v Rimu je zato že dobil od svoje vlade nalog, da naj zahteva v tej zadevi od italijanske vlade natančne informacije.

Konferenca o uredbi naših luk

BEOGRAD, 17. junija. Te dni bo v ministrstvu za javna dela konferenca strokovnjakov iz cele države, na kateri bo glavno vprašanje ureditev naših luk. Prisostvoval bo konfer. sam minister g. Trifunović ter zastopniki vseh ostalih zainteresiranih ministrstev. Razen moderne ureditve luk se bo razpravljalo tudi vprašanje zgrad-

šagune z orožjem v roki borili za svobodo Erdelja, Čehoslovaki, Jugoslovenci in Rumuni so se skupno borili in preli-vali kri za skupni ideal.

Mala antanta, prožeta s kulturno in demokratsko idejo, vodi borbo prvenstveno proti absolutizmu, oligarhiji in barbarstvu. Ideja Male antante je ponovno dokazala, da ne zastopa ekskluzivnega, egoističnega interesa slovan-skih in rumunskih narodov, ampak da ima univerzalne cilje in da sprejme v svojo zvezo katerikoli mali narod, ki hoče pošteno delati na utrjevanju svobode vseh malih narodov Srednje Evrope.

Pred sestankom predstavnikov Male antante vsekakor tehtne, globoko utemeljene besede.

be modernih dokov in skladišč ter ureditve železniškega prometa v lukah. Vsa ta vprašanja je študirala posebna komisija, ki bo podala na konferenci svoje mnenje. Razpravljalo se bo zlasti tudi o finančni strani vseh teh problemov.

Predor skozi Ivanj planine dovršen

SARAJEVO, 17. junija. Veliki predor skozi Ivanj-planino je popolnoma dovršen in je bil tudi že pri komisijonelnem ogledu spoznan sposobnim za promet. Izvršujejo se še neka manjša dela pri Bradini in meseca julija bo vpostavljen redni promet skozi predor.

Državni kmetijski kongres v Beogradu

BEOGRAD, 17. junija. Meseca septembra bo v Beogradu kongres kmetovalcev iz cele države. Zastopano bo ministrstvo ter vse gospodarske institucije iz cele države.

Smrt znanega francoskega državnika

PARIZ, 17. junija. Tu je umrl v nedeljo bivši dolgoletni finančni minister Louis Klotz, star 62 let. Njegovo ime je zaslovelo zlasti l. 1928, ko so prišli na dan veliki škandali radi njegovih nesrečnih finančnih spekulacij. Bil je prisiljen, da je odložil vsa svoja častna mesta in je bil vrh tega od sodišča obsojen na 2 leti zapora, vendar je odsedel samo 9 mesecev, nakar je bil pomiloščen in pogojno izpuščen.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 17. junija ob 20. uri »Bobrov kôžuh«, ab. B. Kuponi. (Zadnjič).

Sreda, 18. junija ob 20. uri »Adieu Mimi«.

Poslovilni večer g. A. Harastoviča.

Četrtek, 19. junija. Zaprto.

Petek, 20. junija. Ob 20. uri »Baletni večer članov ljubljanske opere«, ab. C. Dramske cene.

Baletni večer članov ljubljanske opere v mariborskem gledališču. Člani baleta ljubljanske opere prirede v petek, 20. t. m. baletni večer z zelo zanimivim sporedom. Že pri zadnjem gostovanju v mariborskem gledališču je balet dokazal, da goji svojo umetnost z največjo resnobo in da je na odlični umetniški višini. Izvajali se bodo tudi razni baletni vložki iz oper »Aida« in »Faust«, iz operete »Tičar« itd. Da se omogoči obisk tega zanimivega večera vsakomur veljajo mesto opernih dramske cene. Ab. C.

Pogreb smrtno ponesrečenega branjevca Karla Koršiča.

Kakor smo že poročali, je v soboto Karol Koršič, znan trgovec z južnih sadjem na Aleksandrovi cesti nasproti veletrgovine Turad smrtno ponesrečil. Pri obirahju češenj je padel z drevesa in dobil pri padcu tako težke notranje poškodbe, da je še istega dne umrl v bolnici. Včeraj so Koršiča, ki je že lani er krat postal žrtev avtomobilske nesreči, položili k večnemu počitku. Na njegov zadnji poti so ga spremlili številni njegovi goriški sorojaki.

Mala antanta — živa tradicija

Bliža se letošnja konferenca Male antante, ki se bo otvorila 25. t. m. v Štrbskem Plesu na Slovaškem in bo obravnavala velevažna aktualna vprašanja mednarodne politike, izvedbe haaškega in pariškega sporazuma, Briandovega panevropskega načrta, odnošajev do sosednjih držav in vprašanja, ki bodo tvorila dnevni red prihodnjega zasedanja Društva narodov. Že ta kratki izvleček iz dnevnega reda konference Male antante dokazuje njeno ogromno važnost, že z ozirom na velevažni moment trdne solidarnosti držav Male antante in zlasti tudi z ozirom na spremenjeni notranje-politični položaj v Rumuniji. Ob tej priliki ni nezanemljivo, čuti glasove češkoslovaške, rumunske in naše javnosti in glasove odličnih predstavnikov teh treh držav o današnjem stanju v politični formaciji, ki je danes poleg velike evropske antante nedvomno najjačji element stabilnosti in miru v Evropi. Še te dni smo čuli znamenito izjavo češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša. Slišali smo tudi izjavo novega rumunskega kralja o nespremenjenih smernicah rumunske zunanje politike. Naš minister dr. Marinković je tudi še nedavno podal izjave, ki pomenijo absolutno stabilnost v Mali antanti in trdno odločnost, braniti za vsako ceno sedanje stanje. Solidarno s tem je baš te dni rumunski min. predsednik Maniu odločno povdaril nedotakljivost mirovnih pogodb.

Značilna pa je tudi nedavno podana izjava češkoslovaškega prosvetnega ministra Dörrerja, ki na podlagi zgodovinskih dejstev z nepobitno logiko dokazuje, da Mala antanta ni plod kakšne povojne diplomatske akcije, ampak da solidarnost narodov, združenih v Mali antanti, sega že v davno predvojno dobo.

Čehoslovaki, Jugoslovenci in Rumuni — pravi g. Dörrer — so vezani z bratskimi in prijateljskimi vezmi ne samo iz vojne dobe. Njihovo edinstvo, posebej no v Mali antanti, ni organ, ustvarjen iz povojnih zvez. Grešijo vsi oni naši povojni neprijatelji, ki menijo, da je zveza med Čehoslovaki, Jugoslovenci in Rumuni slučajna diplomatska zveza za obvarovanje skupnih pridobitev iz vojne.

Čehoslovaki, Jugoslovenci in Rumuni so imeli tudi že pred vojno medsebojne odnošaje, skupne aspiracije in interese. Mala antanta potemtakem ni umetna tvorba povojne diplomacije, ampak živa tradicija naših narodov. Vznikla je že takrat, ko je — po francoski revoluciji — naš narod začel se dvigati iz suženstva. Naši narodi so že v preteklih stoletjih imeli enake usode. Bitka na Beli Gori je položila temelj češki neodvisnosti, bitka na Kosovem polju je očevala svobodo Srbov. Hrvati, Rumuni, Slovaki in Malorusi so bili pod madžarskim jarmom. To ni pomenilo samo pomanjkanja političnih državljanskih pravic, ampak tudi ekonomsko in kulturno suženstvo.

Ko so se Čehoslovaki, Jugoslovenci in Rumuni počelom minolega stoletja za-

čeli buditi iz suženjskega spanja, je prišel tudi preporodni proces pri teh narodih. V tem preporodu so kmalu našli svoje skupne interese in so se trudili jih solidarno in bratski pospeševati. Solidarnost Čehoslovakov, Jugoslovenov in Rumunov, osnovana na praškem slovan-skem kongresu, je zapečatena s krvavimi žrtvami na bojnem polju. Vočigled slovanškega kongresa 13. maja 1848 je srbski narodni zbor v Karlovcih proglasil odcepitev srbske Vojvodine od Madžarske. Patrijarh Rajačić je stopil na čelo srbske revolucije, sporedno z njim pa je tudi ban Josip Jelačić branil svobodo Hrvatov. Slovaki so po svečanem zboru v Liptanskem Sv. Nikoli izbrali za svoje voditelje Štura, Urbana in Hodžo. Rumunci so se pod vodstvom vladike

Slovensko knjigo na našo mejo!

ZA KULTURNO ZBLIŽANJE Z OBMEJNIMI KRAJI. — IZČRPANE LJUDSKE KNJIŽNICE. — NOVA NALOGA NAŠIH PLANINCEV. — KLUB SPD. »MEJA«. — TUDI ČASOPISI DOBR ODOŠLI!

Lahko rečemo, da se pri nas goji kulturno delovanje med narodom prav uspešno. To velja posebno za naše nekdanje nemškutarske postojanke, ki jih danes vidimo v povsem drugi luči! S pomočjo prepotrebni in prekoristnih javnih ustanov se je vzgojno delo med širokimi ljudskimi sloji zopet dvignilo. Narodna zavest se je uvrstila in največ zaslug pri tem delu imajo brezdvomno javne ljudske knjižnice, ki so v zadnjih letih pričele širiti med narodom največje duševno dobro — knjigo. Lepo, dobro, vzgojno knjigo. Našli so se javni delavci in javne institucije (med temi pač najagilnejša ZKD), ki so čutile potrebo, da se narod vrne knjigi. Zavedali so se, da je bodočnost ljudstva v kulturi in da je dobra knjiga njen neporušni temelj — ako je seveda knjiga vsem dostopna, ako se knjiga čita in razume.

Te pozornosti so bile v veliki meri deležne tudi naše severne obmejne postojanke od Korotana do Medjimurja. Saj ni skoraj več vasi ob severni meji, ki bi ne imela svoje knjižnice. Seveda ne moremo govoriti o vzornih, bogatih in ljudske potrebe vpoštevajočih knjižnicah. Ustanovitelji so imeli v prvi vrsti namen, da položijo temelje, ki pa zahtevajo še mnogo neumornega izpopolnjevanja. Zato pa je treba mnogo truda in gmotnih žrtev.

Baš to dejstvo je žal največja ovira, da danes ljudskih knjižnic — kljub prizadevanju raznih »initeljev« — ne moremo smatrati za faktorja, ki bi obmejnemu ljudstvu morale v polni meri pomagati. Znano je, da so obmejni kraji vsled raznih neprilik kulturno zaostali. Da je tako, so v prvi vrsti krivi pomanjkljivi stiki med »fronto« in »zaledjem« in je narod ob najhujših napadih bil prepuščen sam sebi. Danes so razmere že dokaj spremenjene in naše obmejno ljudstvo ima voljo izobraževati se, ono hoče — napredovati. V tem oziru so bilance obmejnih ljudskih knjižnic pač jasne priče, da ljudstvo pridno čita. To pa celo tako, da čitatelji knjižnico v nekaj letih popolnoma izkoristijo, vsled nedovoljnih svežih dotokov je v kratkem času izčrpna, omalovaževana, zanemarjena.

na ... Razveseljena vprašanja »Ste že dobili nove knjige?« trčijo običajno ob bridko realnost: »Nimamo denarja!« In knjižnica čaka tedne in mesece na »dobre ljudi«, ki bi naj priskočili na pomoč ...

Pred meseci v Mariboru ustanovljeni klub SPD. »Meja« si je poleg turisticke nadel naloge, da ob izletih v obmejne kraje proučava kulturne, socialne in gospodarske prilike obmejnega ozemlja. Kierkoli je mogoče, hoče tudi z besedo in dejanjem pomagati! Z osebnimi stiki hoče premostiti prepad med mestom in deželo odstraniti vse predsodke in si pridobiti prijatelje, zveste čuvaje naše meje. Stalni nedeljski obiski posameznih obmejnih postojank naj ustvarijo trdno vez z mejaši, naj jih krepe v spoznanju, da naše »zaledje« vpoštevajo njihov težki položaj in naj jih tudi potrjujejo v veri, da naša javnost nikdar ne bo pripustila, da bi grabežljivi tujec posegal preko naših mej.

Klub »Meja« se jasno zaveda, da je kulturna pomoč našim obmejnim krajem nujno potrebna. Na podlagi izkustev svojih prvih letošnjih izletov hoče v prvi vrsti pomagati pri izpopolnjevanju že obstoječih obmejnih ljudskih knjižnic kakor sploh pri izobraževanju našega obmejnega ljudstva.

Za člane kluba je letno darilo štiri knjige, ozir. eno izdanie katerekoli književne družbe (Vodnikova, Cankarjeva, Kmetijska, Mohorjeva družba, Goriška, Slovenska Matica) obvezno. Prav tako pa bo klub hvaležno sprejemal tudi knjige od vseh drugih prijateljev naših obmejnih krajev. Velike važnosti so tudi razne revije in posebno zanimive številke časopisov, za katere bodo »Mejaši« poskrbeli, da pridejo čimprej na mejo.

Ako se naša javnost zaveda sploh kakih dolžnosti napram narodu, se mora zavedati nač naizgledne: dvigniti naše obmejno ljudstvo, ki je zvest čuvar nas samih. Trdna meja — varno zaledje, nezanesljiva meja — večna nevarnost.

Knjige, časopise in revije sprejema iz prijaznosti podružnica »Putnika« na Aleksandrovi cesti.

Ob zgodnjem jutru v juniju

Koncert v prirodi.

Pa me je zamikalo, slišati zgodnji koncert ob junijskem jutru. Ura bija tri. Prvi svit že diha v bujno zelenje, vršiče dreves že zasedajo pernatci pevci. Hajd tudi jaz na noge in jo namerim v smer po dolu ob potoku med vonjavimi travniki. Pevski odri vsi v pestrem nakitu, kakor se spodobi ob tako svečanem trenutku, ko je treba pozdraviti solnčni vzhod, ta najlepši in najljubši pojav v božji prirodi. Zelene mize — travniki so vsi pogrnjeni z lično belimi meglenimi prtiči, ob njih in na njih stoje najokusnejše poviti šopki — drevje, grmičje. Travniki na desni že košni, seno poplastano, razlivajo tisti mični vonji, ki se nam nudi le ob veliki seneni košnji. Ob levi ležeče livade pa še valovijo v polnokošatem cvetnem zelenju. Tam doli dalje pa kosa glasi svojo neizprosno pesem, nočna rosa blaži nje skeleče disonance.

Koncert se pričinja. Otvori ga lahko krila lastavica; cvrči pod krovom ob oknih, budi in kliče k čim večji udeležbi, ker res škoda vsake zamujene sekunde, — ne povrne se več in naše življenje je kratek le dan. Prepelica se je vtihotapila pod namizni prt in kliče izpod nje ga svoj znani »pet pedi«. Ljudje tolmačijo njen spev takole: »Pet potic, pet poglač, korček vina, vrč vode, koscem gre.« Iz bližnjega gaja kliče sinica ljubko znani »cicifuj«, pa še menjava: »čeri, čeri« vmes. Sadovnjaki so omlajeni, ni duplin in ptički dupljari iščejo zibelk za svoj mladi rod po gozdih, v po žolni izklesanih domovih. Tam ob parmi na jablani drobi ščinkovec ali zeba jutranji pozdrav: »Či, či, či, najlepše se zdaj živi!« V dihu obpotočnega grmičja se oglašajo penica, taščica in laški kos. Pod njimi prirečava žabnjek svoj hripav bas, soproga žaba pa mu sekundira v nežnejšem, na čelo spominajočem glasu. Na orehu ob cesti kliče lišček »Cvrlin, Cvrlin, pojdi, pojdi, kratko bo!« Vrabci nastopajo po večini v strnjenih zborih in ne trpijo »solistov«, so pa neznosni kričarji, ki vsiljujejo nevšeče vpitje, kakor kričavi žid slabo robo. Pa bi jih težko pogrešali, ako bi jih ne bilo — namreč malih kričavev vrabcev. Tam sem iz loga povprašuje »allegro« s krepkim glasom: »Kje si bil? Kje pa si tako zgodaj bil?« — To je tenorist vuga ali kobilar, ki oživlja naše gaje za časa varenja. Ljudje pravijo, da poje: »Juri Dremilo, si videl kje svojo kobilo? Glej, tam po gomili so jo gonili.« Jaz sem mu nemo odgovarjal: »Jaz sem hodil, jaz sem bil, da sem kratki čas lovil.« Žal, kumavica pa se ni oglasila, je že utihnila. Ko pa vidi prvi žitni snop, pa že baje zbeži nazaj na jug. Tudi kosa in slavčka ni bilo slišati med koncertnimi glasovi. Gozdovi se krčijo in ta dva ljubka pevca se umikata v obsežnejše hribovske goščave. Škorci še le nastopajo ob solnčnem sijju. Teta sraka si še ob tako zgodnjih urah lika doma svoj beli predpasnik in prav je, da pri koncertu motno ne repeče. Skopulja vrana pa je prelena in še dremlje in dobro je tako, znala bi s svojim odurnim »kra, kra« vse razgnati. V travi se oglašajo črni muren ter hoče posnemati črička. Ne gre, pa ne gre. Čriček je čriček in muren ostane muren. Vse ima strogo odmerjeno nalogo v koncertu večne harmonije ...

Pridite in poslušajte, dokler je čas! Vse mine, večna harmonija ostane. Koncert se ponavlja, pevci in poslušalci menjavajo — odhajajo. Kam? V večno harmonijo ... In tam na pokošnem travniku med dišečimi senenimi plasti se plazijo tihotapec — maček in preži na življenje ... liki smrt na človeka ... Vse dobi Bog, zakaj si poslal pošasti med nas! — Pa molči človek, kjer Nebo govori! »Popotnik iz Slov. gorice«.

Tomboła gasilnega društva v Studencih je uspela v nedeljo s popolnim uspehom. Glavne dobitke (kolo, stroj, svinjo ...) so zadeli delavci, ki so vsi slabo situirani, zato so se še posebno veselili izrednih daril. Po prireditvi se je vršila dobro obiskana gozdna veselica. Tako sta bila oba dravska bregova z otokom vred na večer prav živahna, kar se je baje posebno lepo videlo s Slov. Kalvarije in s Pohorj.

Pomočnik bana g. dr. O. Pirkmajer — honorarni profesor ljubljanske univerze Na seji proforskega zbora ljubljanskega vseučilišča dne 6. tm. je bil pomočnik bana dravske banovine, g. dr. Otmara Pirkmajer, izbran za honorarnega profesorja upravnih ved in upravnega prava za materijo občne uprave in državljanstva. Naše iskrene čestitke! —

Cepljenje proti škrlatici.

Poziv staršem! V Mariboru se že par let pojavlja škrlatica v številnejših primerih kakor kjerkoli drugje v območju teritorija Mariborskega inšpektorata. Ta precej močna endemija nas sili k opreznosti, podvzeti moramo prav vse, da zmanjšamo število pojavov škrlatice. Mestni fizikat odreja vedno pri pojavu te bolezni izolacijo, karanteno in desinfekcijo, kar se v večini slučajev izvede s sodelovanjem uvidenih prizadetih strank natančno in vestno. Toda kljub tem strogim odredbam ni opaziti padanja škrlatice v našem mestu. Vsled tega se poziva javnost, da se posluži radikalnega in uspešnega sredstva obrambe pred škrlatico in to je cepjenje. Cepjenje izvrši Zdravstveni dom v Mariboru, Korosčeva ul. 3, proti malenkostni odškodnini, za manj premožne pa tudi brezplačno. Sedaj poleti je najprimernejši čas za cepljenje proti škrlatici in se zato pozivajo starši, da dajo svoje otroke čimprej cepiti. —

Iz higijenske službe.

Za uradniškega pripravnika pri Zdravstvenem domu v Mariboru je imenovan g. Josip Pago, ki je bil doslej dodeljen Higijenskem zavodu v Ljubljani.

Kačja nadloga v širši mariborski okolici.

Kakor nam pripovedujejo izletniki in okoličani, se je letos pojavilo na solnčnih in skalnatih legah izredno veliko gadov in modrasov. Izletniki, ki so se zabavali z nabiranjem jagod, pravijo, da so postali na čudno sikanje iz resja pozorni in pogumnejši so se lotili zasledovanja. Enemu se je na rebri znanega kamnoloma na meji studenske in limbuške občine onstran Mariborskega otoka posrečilo, da je s težko palico obglavil kar pel gadov. — Enako pravijo radvanjski izletniki in turisti, ki se skozi Brestrnico preko Šobra podajajo na Kozjak. —

Mariborsko mestno učiteljsko društvo je zborovalo preteklo soboto skupno s slovenjebistriškim učiteljskim društvom v okrajni hranilnici v Slov. Bistrici, kjer so jih tovariši in tovarišice prav prijazno sprejeli. Zborovanje je poteklo v dobrem razpoloženju ob predavanju gosp. Dimnika iz Ljubljane, ki je učiteljstvo seznanil z nekaterimi pojasnili glede na osnutek pravilnika k novemu šolskemu zakonu. Po končanem sporedu se je učiteljstvo sestalo na banketu v hotelu »Beograd«, kjer je neumorno sviral salonski orkester pod vodstvom g. Živka. Neradi so se učitelji in učiteljice ločili od bistriških tovarišev-tovarišic. Sklenili so, da se še večkrat prijateljsko sestanejo.

Branjeveke

se morajo radi procesije na Telovo predstaviti na Novi glavni trg, za njimi bodo mize za kmetice. Vozički naj se ta dan shranijo v Židovski ulici, mesariji pa bodo stali na Rotovškem trgu. —

Načelstvo obrtne zadruga mesarjev in prekajevalcev v Mariboru

naznanja cenjenemu občinstvu, da bodo stojnice na praznik sv. Rešnjega telesa, dne 19. junija 1930, na Rotovškem trgu in ne na trgu, kakor je bilo že enkrat objavljeno v časopisih. Obenem se slavno občinstvo opozarja, da se sme prodajati meso in drugi mesni izdelki ob nedeljah in zakonitih praznikih po novi naredbi banske uprave v Ljubljani le do 10 ure dopoldne. To velja za mesnice in stojnice mesarske in prekajevalske obrti, radi česar se slavno občinstvo v mestu Mariboru vljudno prosi, da si svoje potrebe čimprej na mesnih izdelkih pravočasno preskrbi. 1767

Krajevni odbor društva Rdečega križa v Krčevini

priredi v soboto 21. junija ob 20. uri v gostilni gda. Vogrina (Krčevinski dvor) — Aleksandrova cesta, tik vhoda v Tomšičev dvorod, kresni zabavni večer z godbo na lok, petjem in razno zabavo. Posebna prilika za godovanje Lojzika in Lojzov! Čisti dobiček v dobrodelni namen! — 1760

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborske spomladanske kasaške dirke

Za veliki derby-meeting na Teznu pri Mariboru dne 19. in 22. junija se je do zaključka prijavilo — kakor je bilo pričakovati — za Maribor vsekakor rekordno število 45 konj iz tu- in inozemstva. Tako so iz inozemstva med drugimi prijavili svoje konje posestniki večjih vzgajališč dirkalnih konjev iz Gradca, Dunaja, Lipnice, Ehrenhausna; iz tuzemstva pa iz Zagreba, Ljubljane, Celja, Ptujja, Maribora, Šoštanjja, Ljutomerja itd.

Danes navedemo samo nekaj imen prijavljenih konjev-dirkačev kakor: Jon (Rekord I. 29.), Kolar (I. 26.), Freund Hans (I. 29.), Anfängerin (I. 25.), Blanka (I. 30.), Salome (I. 30.), ki dajejo dovolj jamstva, da bo pri taki konkurenci izid v Mariboru že pri ljubljene dirke Karla Pachnerja sportna senzacija prve vrste.

Kakor je nadalje iz prijav razvidno, bodo razen že omenjenih kanonov nastopili tudi novi konji prvovrstnega pokolenja in mnogo obetajoče sile in opozarjamo posebno na dobro uspele 3letni letnik, v katerem se brezdvomno nahajajo korifeje bodočnosti.

Iz ljutomerskega okraja bo tokrat sodelovalo nič manj kakor 12 konjev, ki imajo z ozirom na njih silo in zmogljivost, ki so jih že letos pokazali pri spomladnem meetingu v Ljutomeru, mnogo izgleda na zmagovalni uspeh.

Iz že poznanih veličin teh konjev ljutomerske reje se posebno opozarja na Poldo, Koketo, Finiša, Felčiko in Elso, ki so tudi pri letošnjem meetingu v Ljutomeru večkrat zmagale.

Glavno točko spomladanskega meetinga tvori vsekakor Jugoslovanski derby z nagrado Din 20.000, pri katerem nastopijo samo najboljši štiri letni konji-dirkači iz tuzemstva. Četudi število teh ne bo veliko, bo vendar ta dirka zelo napeta, ker se nahajajo vsi za derby prijavljeni dirkači skoraj na enaki višini in vsak posestnik sposobnosti svojega derby-dirkača pred javnostjo prikriva, tako da njih zmogljivosti in sile niti strokovnjakom niso poznane.

Razen kasaških dirk, glede katerih bomo še natančneje poročali, bo tokrat tako 19. kakor 22. junija nagradno skakanje čez številne prepone, pri katerem bodo konkurirali najboljši jaharji iz garnizij Maribora, Čakovca, Slov. Bistrice, kakor tudi dame in gospe iz Zagreba, Ljubljane, Celja in Šoštanjja, ki bodo s svojim prvovrstnim materijalom pri publiku gotovo vzbujali veliko zanimanje za ta lepi sport.

Oba dneva dirk bo posetnikom dirk na razpolago stalni avtobusni promet od 14. ure naprej od Velike kavarne na dirkališče na Teznu in nazaj.

Koncert v mestnem parku priredi v četrtek (Telovo) od 11.—12. ure godba »Drave«.

Najbolj strupene rastline

NAŠE STRUPENE RASTLINE, JAGODE IN GOBE. — STRUPENE RASTLINE V TROPIČNIH POKRAJINAH. — RASTLINSKI STRUPI IN MODERNA MEDICINA.

Da vsebujejo mnoge rastline strupene sokove, je bilo znano že najstarejšim narodom. Tako so n. pr. že stari Asirci, Babilonci in še prav posebno Egipčani bili pravi mojstri v pripravljanju morilnih napojev iz sokov rastlin. Take rastline so znane tudi pri nas, vendar jih razmeroma ni veliko in tudi njihov strupni najbolj nevarni. Najhujše strupene sokove ima brez dvoma pri nas kristavec, ki raste rad po starih grobljah, pri gnojščih, po njivah, vrtovih itd. Strupene pa so naposled tudi zlatice, volčje jagode in posebno še nekatere gobe. Njih se ogibljuje tudi živali in jih ne moremo pripraviti do tega, da bi jih zavžile.

Vse te rastline so pa v primeri z nekaterimi, ki rastejo v tropičnih krajih Afrike, Južne Amerike, Indije in Južnega morja zelo nevarne. Tako uspeva v brazilskih gozdnih neko zelišče, kateremu pravijo domači indijanci »makoah«, ki vsebuje v svojem stebelu, koreninah, listih in semenu tako hud strup, da zadostuje že najmanjša količina, če pride v dotik s človeško ali živalsko krvjo, da nastopi nagla in neizogibna smrt. Prav isti učinek pa ima ta strup tudi, če ga samega ali razredčenega med hrano ali pijačo zavžijemo. Še hujši je pa strup rastline »takn-tau«, ki raste v osrčju Afrike. Za nevarno zastrupljenje zadostuje že, če se človek zbode z njenim tenkim trnjem, ko jo krog in krog pokriva. Zato se je afriški, posebno kongijski zamorci silno boje in se je izogibljuje že na več korakov. Izborbo pa znajo iz njenega soka pripravljati strup, s katerim namažejo potem svoje sulice in puščice. Temu nevarnemu orožju je podleglo že več Evropejcev.

Najhujši doslej znani iz rastlinskega škoda pridobljeni strup je pa malajski »tiin«, ki povzroči tako naglo smrt kakor kap in je pri tem tudi zdravniško zelo težko ugotoviti vzrok smrti. Če zadene v tem strupu namočena puščica živo bitje, se takoj zgrudi mrtvo na tla. Ta strašen strup je pa znan tudi v Indiji, kjer so se ga v prejšnjih časih zelo pogosto posluževali, kadar so hoteli odstraniti ljudi, ki so jim bili na poti. Posebno v politični borbi je bilo strašno

in najbolj zahrbtno orožje. Učenjaki so se dolgo zaman trudili, da bi se seznanili z načinom pripravljanja tega strašnega strupa in šele v najnovejšem času se jim je to posrečilo, kajti »čarovniki«, ki so ga pripravljali in prodajali, so strogo skrivali svojo skrivnost.

Poleg tega so pa znane tudi še drugačne strupene rastline, ki more celo s svojim vonjem. Tako raste na otoku Sumatri, deloma po tudi na Javi in Celebesu neko pritlično drevo, ki umori živa bitja že samo s svojim vonjem, ki ga izpušča iz cvetja in listov. Ptice, ki prilete na to drevo in sedejo na njegove veje, padejo omotene na tla in neredkoma tudi poginejo. Zgodilo se je celo tudi že, da so našli pod temi drevesi mrtve večje živali, kakor opice in naposled tudi ljudi. Leta 1911. je na ta način končal sluga nekega nemškega botanika na Sumatri. Zaspal je utrujen in nič slabega sluteč v senci takega drevesa, ko so ga pa pozneje po dolgem iskanju našli, je bil — mrtev.

Leta 1924. so odkrili Francozi na Madagaskaru neko zelišče, ki ob času cvetenja tudi izpušča tako strupen vonj, da zamore umoriti največje živali in človeka. Leta 1928. je profesor Pertez našel v Urugvaju neko stepno kaktėjo, ki povzroči, če se kdo obode z njenim trnjem, iste posledice kakor pik gada ali modrasa. Pred smrtjo more človeka rešiti samo takojšnja zdravniška pomoč. Razen tega so pa v tropičnih pokrajinah poleg rastlin znane tudi številne jagode in gobe, ki vsebujejo v svojih sokovih silno nevarne strupe. Neka višnjeva jagoda, ki ji Indijanci pravijo »retu«, vsebuje strup, ki povzroči, če se zavžije, silne krče in naposled neizogibno smrt. Zdravniki še do danes niso našli protileka. Tako vidimo, da so navedene strupene rastline vse bolj nevarne kakor so naše v Evropi, čeprav so tudi te že zahtevale človeške žrtve. Vendar pa je moderna medicina našla že dovolj sredstev, da pri takojšnji intervenciji paralizira usodne razkrojevalne procese teh strupov in jih bo v bodočnosti gotovo našla še več.

Filmska produkcija Evrope

Cela filmska produkcija Evrope tvori komaj 37% celotne svetovne produkcije, dočim 41% odpada na Zedinjene države in 22% na Japonsko. V Evropi je na prvem mestu Nemčija, ki je za obremenitvijo na tretjem mestu med filmskimi producenti celega sveta. Glasom statistike iz l. 1928 je Nemčija v tem letu producirala 250 filmov, torej 14% svetovne produkcije. V Nemčiji je bilo l. 1928 5300 kinov z 1,9 mil. sedežev, v Zedinjenih državah pa 20.500 z 10,5 mil. sedežev. V nemški filmski industriji je udeleženi 61 delniških družb z delniškim kapitalom 71 milijonov mark. Najmočnejše družbe so Ufa, Defu, Aafa, Emelka itd. Vključ veliki produkciji pa krije nemška filmska industrija komaj 5 do 6% svetovne potrebe. Večinoma plasira svoje izdelke v Evropi.

Filmska industrija Rusije je — kakor japonska — nastala še le v povojni dobi. L. 1928 je bilo izdelanih 150 daljših filmov, 8% svetovne in 22% evropske produkcije. Sovetska vlada je spoznala velik pomen filma za politično vzgojo naroda in je, z vso energijo vpostavila in izgradila lastno filmsko produkcijo. Že l. 1928 je krila Rusija 65% potrebe na filmih iz lastne produkcije.

V Angliji je bilo l. 1928 izdelanih 100 filmov (6% svetovne produkcije). Filmska produkcija se zakonito ščiti in pospešuje. Zakon točno predpisuje, kako morajo izposojevalnice filmov vsako leto v naraščajočem sorazmerju jemati angleške filme, kar naravno pospešuje domačo produkcijo.

Filmska industrija Francije je bila pred vojno vodilna na svetu, po vojni pa jo je izpodrinila ameriška konkurenca. Že v Franciji sami je v l. 1925 do

1927 komaj 11% filmov bilo iz francoske filmske produkcije, 75% pa je dobavila Amerika. Zato je kasneje tudi francoska vlada izdala »varnostne odredbe«, kontingentne predpise, ki so povzročili zopetni dvig francoske produkcije.

Filmska produkcija ostalih evropskih dežel pomeni le malo in tvori komaj 5% svetovne produkcije. Zdi se, da bo izpovedev prva prilezla češkoslovaška filmska industrija, ki zaznamuje že nekaj lepih uspehov. V Jugoslaviji smo dobili šele nedavno svoj prvi večji film, — iz svetovne vojne.

Asfaltirana cesta Beograd—Zagreb.

Iz Beograda poročajo, da se v ministristvu za zgradbe pripravljajo načrti za zgradbo asfaltne ceste, ki bi naj vezala Beograd z Zagrebom. Uredila in razširila bi se v to svrhu sedanja glavna cesta iz Beograda v Zagreb in asfaltirala. Preračunano je, da bo vožnja z avtomobilom po tej cesti trajala 7 do 8 ur. Stroški so preračunani na 200 milijonov Din. za enkrat je odobrenih 20 mil. Din. Sploh se kaže v celi državi stornjevano zanimanje za cestne zgradbe in zlasti ugaja povsod način, kako hoče dravska banovina kriti izdatke za nove ceste: z davkom na bencin po 1 Din za 1 kg.

Izsušenje jezera Nemi se nadaljuje.

Pred nekaj tedni so potegnili iz jezera Nemi sidro iz bronca. Mislili so prvotno, da je to sidro sestavni del potopljenih Kaligulovih ladij. Vendar so znanstveniki ugotovili, da je sidro iz še starejših dob. Ker je bilo najdenih tudi še nekaj drugih zanimivih predmetov, bodo jezero naprej izsuševali.

Ali je res astrologija zabloda?

Pisec članka »Astrologija v prošlosti in sedanjosti« nam je podal sicer in terasante črtice o pradašnjem obstoju in izpopolnjenju astrološke vede, vendar prihaja do zaključka, da so še vedno na svetu ljudje, ki se bavijo s prerokovanjem iz zvezd, kar dokazuje, da se stare zablode tudi v luči resnice ne dajo naglo izkoreniniti.

Ne da bi hotel piscu odvzeti njegovo mišljenje, vendar mi budi dovoljena trditev, da piscu novejša raziskavanja v tej vedi niso znana. Kaj bi celo rekel, ako bi vedel, da se je Vatikan vedno bavil z raziskavanjem astrologije in da ima knjižnico, ki ji ni para, in ki ni dostopna lajnikom. Nadalje se bavijo z znanstvenim raziskavanjem astrološke razlage znameniti znanstveniki, ki se lotevajo svoje naloge z hvalevredno objektivnostjo. Ker pa astrologija ni materialna substanca, nego spoznanja, nakopičena in preizkušena od raznih narodov in iz prastarih časov, se seveda ne more opredeliti v materialne substance, kakor tudi matematika ne, ki more biti samo fiktivna. Seveda se zamorejo s tako vedo zabavati tudi paraziti, osobito, ako zamorejo to izkoristiti v svoje zelo dobičkanosne namene. Marsikomun bo tudi neznano, da se snujejo v ostalem kulturnem svetu celo univ. stolice za preizkuševanje te vede in se na haja v Londonu znamenito svetovno znano društvo za psihično raziskavanje, ki si je nadelo nalogo, vso metafiziko raziskovati in jo znanstveno opredeliti. Bogati Američani, bančna društva in trsti imajo svoje astrološke biroje in mirno lahko tudi trdim, da se poslužujejo te vede vsi večji državniški za svoje in državne namene. Smelo bi bilo tedaj misliti, da bi ta prastara veda izumrla ali da bi se z njo pečali nerealni ljudje in samo koristolovci. Tudi večini čitateljem ni znano, kake pripomočke ima današnja znanstvena astrologija. Bistvo izračunavanja hočem na kratko opisati: Da se zamore človeško življenje ali kak dogodek astrološko raziskovati, treba je pred vsem vedeti točne podatke rojstva prizadete osebe, nadalje kraj rojstva. S pomočjo kompliciranega izračunavanja zvezdnega časa rojstva, in gospodarjev ter ozvezdja, ki se nahajajo v razdeljenih 12. delih, v 360 stopnjah svetovnega, oz. nebeskega kroga, se dobijo pozicije ozvezdja. Do sem je znanost edina. Te pozicije se na temelju prastarih in vedno bolj izpopolnjenih spoznanj razlagajo in morem trditi, da je današnja astrološka znanost že dospela s svojimi razlagami do 70 odstotkov resnične razlage. Ker ima vsaka znanost ali veda svoja tolmačenja in izrastke, vendar ne gre, da se jih radi tega negira. osobito tedaj, ako so nam predana od dedov in pradedov in prastarih narodov, katerih kulturnosti se divi še danes moderni tehnični in realni svet.

Fran V o r s i č

Humor inozemstva

»Oče, daj mi 2 din ara. Rad bi si ogledal lunjo z velikim daljnogledom!«
ščip in boš za svoj denar videl mnogo več.

»Prišli ste za pol ure prepozno v pisarno! Kako se boste opravičili?«
»Padel sem po stopnicah.«
»In za to ste rabili celo uro?«

»Gospod doktor, nobeno noč ne morem spati.«

»Potem pač napravite vsako noč vsake pol ure požirek konjaka!«

»Ali bom potem lahko spal?«

»To ne vem, vsekakor pa preide čas mnogo bolj prijetno!«

»Ali gre vaša ura pravilno?«
»Seveda, samo poznati jo je treba. Ako n. pr. kaže tričetrt na tri in bije devet, potem je pol sedmih.«

V prvovrstni restavraciji se je zgrajal gost: »Natakar, krožnik je vendar moker.«

Natakar: »Poglejte dobro, pa boste videli, da imate ihu pred seboj.«

Sokolstvo

Sokolsko društvo Slovenigradec

je priredilo v nedeljo dne 15. junija svoj društveni telovadni nastop, ki je jako dobro uspel. Razpored je bil zanimiv, ne predolg in srečno sestavljen, kajti pestro so si sledile proste vaje, igre in orodna telovadba. V raznih oddelkih je nastopilo okroglo 150 oseb, ki so pokazale občinstvu predvsem, v koliko so pripravljene s prostimi vajami za Beograd. Te točke so bile vseskozi dobre, morda bi si želelo kritično oko malo več skladnosti in izpolnitve — pa celih, neokrnjenih vaj. Vmes so bile vpletene razne igre — ugajale so vrste dece s tekom čez ovire, v vrečah i. dr. — Občinstvu je pa menda najbolj prijalo dejstvo, da so po večini pogumne deklice potolkle svoje bratce o tekmovanju. Na orodju je nastopilo častno število telovadcev vseh oddelkov v osmih vrstah; tu se je opazilo, da je trpela ta panoga telovadbe na korist Beogradskega zleta, kar pa se opaža splošno tudi pri drugih društvih. Nastop se je vršil na dvorišču osnovne šole, ki je s svojimi senčnatimi prostorji jako prikladno; igrala pa je dobro godba mariborskega Sokola. Mesto je bilo v zastavah, za kar gre hvala merodajnim činiteljem, občinstva pa je bilo premalo. Vsekakor bi smelo pričakovati društvo, ki deluje tako vzorno in poštveno, pač malo več pažnje s strani svojih sosesčanov. Razveseljivo pa je bilo število zunanjih gostov, med kojimi sem opazil osobito mnogo Rušanov in Prevalčanov. Po telovadbi je krenila povorka v Sok. dom, ki je šele na pol zgotovljen; tu se je razvila neprisiljena Sokolska zabava. Žal pa jih je moralo mnogo prezgodaj oditi, kajti kakor nalašč, topot vlak ni imel nikakšne zamude.

R. L.

Sport

MOLNP, službeno.

V nedeljo dne 29. junija se bo vršila v Celju medmestna tekma Celje-Maribor. Poštava moštev bo objavljena prihodnje dni. Tajnik.

Občni zbor MOLNP.

Redni občni zbor medklubskega odbora LNP se bo vršil dne 9. julija t. l. Kraj in čas bosta pravočasno objavljena.

Sodniška sekcija, službeno.

Sodniški kandidati Hofer, Mazi in Kosi se črtajo iz sodniške sekcije, ker niso položili poudarjenega izpita. Za poudarjenega sodnika se proglase gg. Vesnaver, Bergant in Jančič Karol. Načelnik.

SK Vojvodina (Novisad): SK Železničar 6:0 (2:0).

SK Železničar je svoje turnejo zaključil s tekmo proti SK Vojvodini v Novem Sadu, ter je podlegel v razmerju 6:0.

ASK Primorje v Mariboru.

Na praznik dne 19. junija bo gostovalo v Mariboru moštvo ASK Primorja iz Ljubljane ter bo odigralo prijateljsko tekmo s ISSK Maribor.

Rapid v Bad Gasteinu.

SK Rapid odigra v nedeljo dne 22. junija mednarodno tekmo v Bad Gasteinu proti tamkajšnjemu Sportklubu.

Male sportne vesti.

SK Ilirija je v nedeljo gostovala v Beljaku ter porazila Villacher Sportverein v razmerju 6:0.

V Pragi se je nadaljevalo tekmovanje za Davisov pokal med Češkoslovaško in Japonsko. Japonski par Haradu-Abe je zmagal nad Čehoma Koželuh-Menzel 1:6, 7:5, 7:5, 9:7. Stanje je 2:1 za Japonsko.

V Szegedinu se je vršila meddržavna tenistekma Jugoslavija-Madžarska. Zmagala je Jugoslavija 3:1.

»Proletarska turistika«.

V Sovjetski Rusiji imajo manj, da vse prikujejo v svoje svrhe. Tako so nedavno tudi ustanovili v Moskvi centralno organizacijo sovjetske turistike pod naslovom »Društvo proletarske turistike in ekskurzije«. Predsednik društva je glavni državni tožilec N. V. Krilenko, kolega ime je po raznih političnih procesih, v katerih je zastonj državo, znano po širnem svetu.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

120

LXIX.

Poslednji ukrepi.

Angelo ni edini poslušal zanimivega rodbinskega razgovora, ki smo mu pravkar prisostvovali. Slišal ga je tudi Giacomo. Intendant Lukrecije Borgia, ki je s svojo gospo marsikdaj prihajal v Caprerski grad, je poznal vse hodnike in kotečke tega širnega poslopja. In ker je bila njegova naloga, nadzorovati Lukrecijo, je ni izgubil izven oči.

In s pomočjo enega tistih skrivališč, ki jih je bila Lukrecija napravila na vseh koncih in krajih, je tudi Giacomo poslušal pogovor med papežem in Lukrecijo. Kmalu za Angelom je odšel tudi on.

Bilo je okrog polnoči, ko je došel abat v ribičevo koč. Kmalu je stal pred Rožo Vanzo. Prav nič se ni zdela presenečena, da ga vidi ob taki uri. Mislila pa si je, da bo hotel vedeti, kaj da je rekla staremu Borgiju zvečer na obrežju.

Toda tudi abat Angelo je bil diplomat po svoje. Posluževal se je hinavstva in krotkosti, kakor smo ga videli nastopati proti Cezarju, ali osornosti, kakor smo ga slišali govoriti z Lukrecijo.

»Ura dejanja je prišla,« je dejal brez priprave.

»Kdaj hočete, da se zgodi? ...«

»Treba je počakati dva dni,« je odgovorila Maga. »Nisem še pripravljena.«

»Radi bi videli, ali bo stari Borgia izpustil mlado grofico Alma, kakor vam je prisegel?«

Maga se je presunljivo ozrla v abata.

»Kako veste to?« je vprašala.

»Starec se je igral z nami,« je povzel abat, ne a bi odgovoril na njeno vprašanje. Gospa Beatrice ne bo videla svobode. Trpela bo, kar ji je usojeno. Vi torej samo opuščate ugodno priliko, in kasneje bo prepozno.«

Maga je zdaj prebledela. Abat je govoril z veliko gotovostjo. Očividno je bilo, da vé in pripoveduje resnico ... Beatrice je bila izgubljena ... In z mrkim glasom je Maga ponovila svoje prejšnje vprašanje:

»Kako veste to? ...«

Zdaj je Angelo točko za točko obnovil prizor, ki mu je prej neopažen prisostvoval. Maga je poslušala, ne da bi ga prekinjala.

Samo lahen trepet jo je stresel tuintam. Ko je abat končal svojo povest, je nekaj hipov molčala. Angelo pa je čakal njenega odgovora z mrzlično tesnobo, ki pa jo je skrbno prikrival.

»Jutri torej!« je nenadoma izpregovorila Maga.

»Ob kateri uri?« je naglo vprašal abat.

»Zvečer.«

»Kdaj hočete priti v grad?«

»Se nocoj. Ali me lahko skrijete ves jutrišnji dan?«

»Lahko. Pojdite z menoj.«

»Ne. Čez dve uri bom pred grajskimi vrati. Imam še priprave, ki morajo biti prej dovršene.«

»Torej pridem tja in vas povedem v grad.«

»Dobro. Idite zdaj. Pustite me samo.«

Abat Angelo je odšel.

Roža je ostala vsa odrevenela. Torej jo je prevaral Rodrigo še enkrat, poslednjikrat v svojem življenju! ... Prizanesla mu je bila. Odrekla se je bila svojemu maščevanju. Zadušila je v svojem srcu vse krike svojih čustev, da je dobila v zameno življenje nedolžne jetnice. In zdaj, glejte, je stari Borgia obsodil jetnico, samo da udari Ragastensa.

»Ah, bodi proklet! Beatrice bo poginila ... Ragastens poginil ... Toda on, prokleti, pogine prvi! Končano je! Sklep je odslej neomajen ...«

Tiho in počasi je stopila v tisti oddelek kleti, kjer se je nahajal Ragastens. Spadacappa ji je namignil, naj ne dela šuma, ter ji pokazal viteza, ki je spal. Izpremembra se je bila zgodila v Ragastensovi duši. Maga mu je dejala:

»Beatrice je rešena. Jaz sem vam porok za to!«

In nato, po prvem trenutku nevernosti in po tiščkrat ponavljanih vprašanjih, na katera je morala Roža odgovarjati, je tudi njega navdalo prepričanje.

Njegova strašna napetost je pojenjala. Ragastens se je vdal silni trudnosti svojih možganov ter je v par minutah zaspal.

Maga ga je gledala z neizmerno žalostjo.

»Ubog mlad mož! ...« je zamrmrala.

Iztegnila je roko, kakor da bi se hotela dotakniti Ragastensa. Toda v trenutku, ko je hotela zbuditi viteza, je čula, da stopa nekdo v njeno sobo. Giacomo je bil prišel.

Ker ni videl v prostoru, določenem za Rožo, nikogar, je stopil intendant v drugo čimnato, ki jo je bil ribič odkazal Ragastensu. Zagledal je Mago.

»Vажne reči za mladega moža!« je zamrmral.

»Stari Borgia žrtvuje grofico Beatrice.«

»Vem,« je dejala Maga. »Abat mi je prišel povedat vse.«

»Treba je obvestiti viteza ...«

»Ah, žal! ... Saj niti ne vem, ali bom imela dovolj moči! ...«

Toda Spadacappa je bil slišal teh par besed. Razumel je, da se je pripetilo nekaj strašnega, odkar je Maga naznanila njegovemu gospodarju, da bo Beatrice oteta. Namignil je obema, naj mu sledita.

»Kaj se godi?« je vprašal dični oproda, ko so

bili vsi trije v Magini izbi.

Maga mu je povedala, kako je. Spadacappa bil ves potr. Tudi njegovo mnenje je bilo tako, da je treba viteza nemudoma obvestiti. In brez zamude časa je hitel k spečemu ter se dotaknil njegove roke.

»Gospod,« mu je dejal, »starka, najina sosed ... hoče govoriti z vami.«

»Nesreča se je zgodila!« je vzkliknil Ragastens.

»Nesreča se ni zgodila,« je dejala Maga, ki je ta trenotek vstopila z Giacomom. »Pomirite se, morda še ni nič izgubljenega ...«

»Prazne besede!« je rekel Ragastens zamolklo.

»Povejte mi natančno resnico ...«

»Takšne je: stari Borgia mi je bil prisegel, da hoče pregovoriti svojo hčer, da izpusti vašo zaročenko. Toda zdaj si je premislil. Izdal je dano besedo. Kazen mu je bližnja, res ... Toda vi, ubogi prijatelji, ste vseeno siromak ...«

V hripavem kriku se je iztrgala Ragastensu besna kletev. Njegove stisnane pesti so se iztegnile proti nebu. To mu je bilo preveč gorja. To neprestano omahovanje upov in možnosti, ki bi mu bili podlegli marsikateri močni možgani že prej, so spravljal zdaj tudi njega v najbližjo bližino blaznosti.

Kakor da bi se mu zasvitalo v najposlednjem hipu, je pomislil, da mu mora um zatemniti v obupu ali v besu, ako se prepusti svoji muki. Polzkusil se je pomiriti ter si vrniti oblast nad svojimi močmi, ako že ne običajnega mirnodušja.

»Povejte mi vse na drobno!« je zaprosil z glasom, v katerem tujec ne bi bil čul drhtenja.

Kratko in jasno je Maga še enkrat povzela svoj pogovor z Aleksandrom Borgia, nato vesti, ki jih je bil prinesel abat Angelo, potrdil pa Giacomo — dasi so privedli vsakega izmed njih različni nagibi!

»Da rešim vas in njo, ki jo ljubite, sem storila toliko, kolikor gotovo ne bi storila, če bi bilo treba rešiti moje lastno življenje ... Ubogi žrtvi! ... Moje srce krvavi od vajinega trpljenja ... Sedaj ste v rokah usode ... Borgia vas zdobil, kakor je zdobil vse, kar je našel na svoji poti.«

Ragastens je sklanjal glavo; globoka guba mu je po dolgem rezala čelo, ko je sedel nepremično, brez najmanjšega drgeta, in neslišno plakal. Strašno je bilo gledati curljanje teh nemih solz po okamenem obrazu mladega moža, dočim se je zdel ves kakor ustvarjen za življenje in za srečo ...

»Maščevani boste,« je zaključila stara Maga, prevzeta od razburjenosti, kakršne ni občutila že od tistih dob, ko je izvedela, da je Rosita izginila ... »Obadva bosta maščevana, to vam prisegam! ... Toda žal, težko da bi vama to vrnilo srečo, izgubljeno na vekomaj! ...«

(Nadaljevanje sledi.)

Stranka brez otrok

išče stanovanje, sobo in kuhinjo. Naslov v upravi »Večernika«. 1766

Za potovanje:

potne kovčke in torbe, v veliki izbiri od navadne do najfinejše vrste. Kovčki za auto in kolekcijo vzorcev po naročilu. I. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 1763

Čisto opremljeno sobo

z elektr. razsvetljavo ter zajutkom se odda s 1. julijem za 300 Din. Naslov v upravi lista.

Mizarstvo Ciril Razboršek.

Taborska ulica 22, izdeluje pohištvo in renoviranja. XV

»PARK« kavarna

koncert ob vsakem vremenu. 1756

Pozor!

Najcenejše pletene čevlje dobite, po Din 139.— pri Ivan-u Pirc-u, Aleksandrova cesta 24. 1761

Dobro ohranjen štedilnik

z dvema celindroma prodam. Meljska cesta 74. 1765

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehnične. 529

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Časopisni inserati

pri Hinko Sax, Grajski trg. 1654

Sobo in orklokanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Posebna hotel, restavracija

»Mariborski dvor« Oset. Prenosišča, kopalnice, garaže, hotelski avto. 1677

Mesto in dežela!

Otomana, nova, moderna Din 550—650. Madrace, vložke po ceni. Židovska ul. 4, Maribor. 1658

Izjava!

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik dolgov, ki jih je naredil, oziroma jih še bi naredil moj bivši uslužbenec g. Radko V a l e n t a n, naj si bo na svoje ali moje ime. Tudi ni in ni bil nikoli upravičen kasirati kakršnegakoli zneska na moje ime in na moj račun. 1764

Gradbeno podjetje FRANJO VRABL, Maribor Radvanjska cesta 20.

Inserirajte

v

»Večerniku«

Traini kodri

so res držali, samo ako so bili od tvrdke MALY

Igralce državne razredne loterije opozarjamo, da so

nove srečke že prispele

Zrebanje I. razreda 20. kola bo že

8. julija 1936

Kupujte srečke za novo kolo v upravi »JUTRA« in »VEČERNIKA«, Maribor Aleksandrova cesta šte. 13.